

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

עין משפט נר מצוה

איחלופי. לשמות: אלונסיס. פשוטין: אסור. שהרי תחלתו יין: אלונסיס כברייתא. שלא היה יין מתחלה צד עובד כוכבים אלא לקחה עשויה מיד ישראל: מותרת. בהנאה דמו לא מנסך ליה: עושין אומלן. בשבת שהוא לשמות: ואין עושין אלונסיס. שהוא לרפואה להטען כשיולאין מצית המרחץ כדמפרש: ומיס ללולין. שנשאבו ועמדו בכלי יוס או יומיס להיות ללולין ושופין העלוינים נחמת צמסנת: מווג. שני חלקי מיס ואחד יין: אין זו משוס גילוי. שאין נחש שותה הימנו: אכלנט. עובד כוכבים היה: משפיה. אכלנט: לייסה. שלא יגע בו ויאסרנו: הרי אמרו וכו'. ושמעין מהכא דלף בשמיה מותר: מווג ולא מווג. שאין זו מיס הרבה שותה הנחש: דלוי ואסי. מצקע צמיס ובלא כמו (פסחים דף טז.) (א) (כרית דחייבי) ציקוע כמו דמלרי זיקי (ב) לקמן: סמי עיניה דדון. הראה לו לנחש דבר שקוע ציין זה וישבו: קלי מיה. מעט מיס: מסר נפשו. למות ובלא שותה לעין כל: לא מסר נפשיה. ומיניה כי לא חזו ליה שמי: עי כבורי. מוס: כנזבא. בלעז קוב"א: כפרונקא. כיסוי של בגד קשרו על פיהו: פירוקא לסכנתא. לדבר שיש בו סכנה אתה לא לתוך ולסמור ראויה שאלו מציאין ואין נסמון אחי שנינו דלימו אלא ודאי ל"ש הכי וז"ש הכי אסור: קיסטא. שם מדת ים: כשעיר: אימת. אדם הישן על הנחש ולא מסר נפשיה משום מיס ואיזה הוה נייס אגבייהו: מבי ארמלתא. ישראל שמי ואע"ג דלא ציקאי בהלכות גילוי: פירקא. ומנהגא דגברא נקיעא ואחיה: אמנקרונקא. נקיין: קפדי. ומכסין המיס שלא תפול בהן פסולת: עילויא חריפא. מין יין חוק ואין טעמו טוב ומתוק אלא כחושך ומתוק חחוקו אין נחש שותהו: דמלרי זיקי. מצקע ודוה מוחוקו: מר ינקא. רע ומר: חוליא מסוק. מחמת השמש צמון העננים ושזו לינו הגון: רב חמא מסני להו. להנך ג' ינות שינו שלהן לשבח: חד חריף מחמת לפלפין וסממניס הנמוזין זו: אפסינתין. אולישנ"א בלעז: מי צארג. משקה משוכח. בלארג לשון פרס משוכח כמו סוסיא בלארג צחלקט. וכולן אין נחש שותה מהן: קרינא. חליא מתוק: ובמקומו. במדינתו: חמר מדינה הוא. והנחשים רגילין בו: דאקריס. החמין ולא חומץ הגון: מכאן

אלונתית כברייתא מותרת. פרש"י שלא היה תחלתו יין צד עובד כוכבים אלא לקחה עשויה צד ישראל ומותרת בהנאה דמו לא מנסך לה ומכאן ראייה להמיר תבשיל שנתערב בו יין קודם שצלוהו אי נגע ביה עובד כוכבים דכיון שנתערב חו לא מנסך ליה עובד כוכבים והקשה ר"ת דלשון כברייתא לא משמע קן ועוד צפ"ק דחולין (דף י.) משמע שהוא קרוי אלונתית קודם שנתנו לתוכו יין דמינא הלוקח יין לתת לתוך אלונתית ולא קאמר לעשות אלונתית לכך פירש ר"ת דאלונתית דרך הוא לעשות מתחלה בלא יין ומכניסין אותה לקיום וכשמסתפקין ממנה מעט מעט מערין בה היין שאם יכניסו לקיום אותה עם היין מתקלקלת וה"פ אלונתית של כד לשמות ולא ראה ישראל בשעה שמשכה אסורה כי שמא נתן בה יין כברייתא פ"י כמו שהיא נעשית מתחלה בלא יין וראויה מושך מן החצית מותרת דודאי לא עירב בו יין ומי"מ יש ראייה להמיר מדתנא צמוספתא אלונתית של עובדי כוכבים אסורה מפני שמתלתו יין כלומר שמתלתו יין של עובד כוכבים משמע הא אס תחלתו יין של ישראל מותרת צמגע עובד כוכבים שנתערב בה משקין אחרים ואומר ריב"ז דדוקא תבשיל לפי שאין היין ניכר בעין כלל אצל כשמשימהו אותו צמוזין או שתדל לפי שהוא ענין יותר וכן הלכה למעשה: יין מבושל אין בו משום יין נסך. כן הלכה ומותר צמגע עובד כוכבים ממשו ליה שמואל ואכלנט:

סג א מיי פ"א מהל
מחלות אסורות הל'
י טו"ע י"ד סימן קכג
ספיק ד:
סד ב ג ד מיי פ"ב
מחלות שבת הלכה
יא סמג לאחין סה טו"ע
א"ח סימן שכל ספיק ז:
סה ה מיי פ"א מהל
רוח הלכה ז סמג
עשין עט טור י"ד סימן
קטז:
סו ו מיי פ"א מהל
מחלות אסורות הל'
ט סמג לאחין קמח טור
ש"ע י"ד סימן קכג ספיק
ח סבג"ה:
סז ז מיי פ"א מהל
רוח הלכה ח סמג
עשין עט טור י"ד סימן
קטז:
סח ח מיי פ"א מהל
מחלות אסורות הל'
ט סמג לאחין קמח טו"ע
י"ד סימן קכג ספיק ג:
סח ט מיי פ"א מהל
רוח הלכה יא סמג
עשין מט טור י"ד סימן
קטז:
ע י מיי טס הלכה י סמג
כ טס (טור טס):
עא כ מיי טס הל' ז:
עב ל מיי פ"א מהל
מחלות אסורות
הלכה ט סמג לאחין קמח
טור ש"ע י"ד סימן קכג
ספיק ז:

רבינו הגנאל

אנחניהו ביה עובדי כוכבים לא צריכי חותם בתוך חותם וכו': ת"ד (ה) יין אלונתית כברייתא מותרת כלומר מי שאין בה יין רבה ורב יוסף דאמר תרווייהו יין מווג אין בו משום גילוי ויין מבושל אין בו משום יין נסך: איבעיא להו יין מבושל יש בו משום גילוי או לא ופשטה (ה) ר"ש בן זירוד משום דריש לקיש דאמר משום דר' חנינא יין מבושל אין בו משום גילוי אמרו ליה נסמון עליך ואמר להו ר' ינאי בר ישמעאל סמכו עלי ועל צוארי של מקרה ישמעאל סמכו עלי ועל דברו זה. אמר רב פפא לא אמרין יין מווג אין בו משום גילוי אלא בדמוי טובא אבל מווג ולא מווג (ג) לא מסר נפשיה. אמר ר' ינאי בעבכרא. מקום הוה שתי חמרא ופש ליה חמרא בכובא וצריה כפרונקא וחזייה לחיירא ודמא אריא בפומיה רשמי בכובא עד דמלא בכובא וסליק חמרא עילוי פראנקא ושתי. ושהו מן היין ונשאר מן היין בכובא. כובא כלי היא כגון אישיה וכיוצא בה והביא פראנקא שהוא סמרטוט וצרוו בראש הכובא והה הנחש תבא מים ומביא בתוך פיו ומריקו בתוך הכובא עד שנתמלאת הכובא וצף היין מעל הסמרטוט ושהו. ושנינו דמוי איהו כלומר מה שמווג הנחש בעצמו הוא ששותה אבל מה שמווגין בני אדם אינו שותה ממנו. פי' פרונקא שליה ופי' פרונקא סמרטוט. ודחי רב אשי ואמר פירוקי לסכנתא: אמר רבא הלכתא יין מווג יש בו משום יין נסך ויש בו משום גילוי מבושל אין בו משום יין נסך פי' אא נגע בו עובד כוכבים אין אומרים כי ניכסו: שמואל ואבלט הוו יתבי מבישאל משך אבלט לידיה אמר ליה שמואל לאבלט הרי אמרו יין מבושל אין בו משום יין נסך ש"מ דאבלט עובד כוכבים הוה: קיסתא דמיא יש בו משום גילוי לא שנת יוסף ולא שנת בלילא ולא אמרין אימת ישן עליהם. (ז) איכא דאמרי רב לא הוה שתי לא מבי ארמאה ולא מבי ארמלתא שמואל מבי ארמאה לא הוה שתי אמר לא והרי אנילוי מבי ארמלתא (לא) הוה שתי אמר סירכא דגברא נקיעא

איחלופי. לשמות: אלונסיס. פשוטין: אסור. שהרי תחלתו יין: אלונסיס כברייתא. שלא היה יין מתחלה צד עובד כוכבים אלא לקחה עשויה מיד ישראל: מותרת. בהנאה דמו לא מנסך ליה: עושין אומלן. בשבת שהוא לשמות: ואין עושין אלונסיס. שהוא לרפואה להטען כשיולאין מצית המרחץ כדמפרש: ומיס ללולין. שנשאבו ועמדו בכלי יוס או יומיס להיות ללולין ושופין העלוינים נחמת צמסנת: מווג. שני חלקי מיס ואחד יין: אין זו משוס גילוי. שאין נחש שותה הימנו: אכלנט. עובד כוכבים היה: משפיה. אכלנט: לייסה. שלא יגע בו ויאסרנו: הרי אמרו וכו'. ושמעין מהכא דלף בשמיה מותר: מווג ולא מווג. שאין זו מיס הרבה שותה הנחש: דלוי ואסי. מצקע צמיס ובלא כמו (פסחים דף טז.) (א) (כרית דחייבי) ציקוע כמו דמלרי זיקי (ב) לקמן: סמי עיניה דדון. הראה לו לנחש דבר שקוע ציין זה וישבו: קלי מיה. מעט מיס: מסר נפשו. למות ובלא שותה לעין כל: לא מסר נפשיה. ומיניה כי לא חזו ליה שמי: עי כבורי. מוס: כנזבא. בלעז קוב"א: כפרונקא. כיסוי של בגד קשרו על פיהו: פירוקא לסכנתא. לדבר שיש בו סכנה אתה לא לתוך ולסמור ראויה שאלו מציאין ואין נסמון אחי שנינו דלימו אלא ודאי ל"ש הכי וז"ש הכי אסור: קיסטא. שם מדת ים: כשעיר: אימת. אדם הישן על הנחש ולא מסר נפשיה משום מיס ואיזה הוה נייס אגבייהו: מבי ארמלתא. ישראל שמי ואע"ג דלא ציקאי בהלכות גילוי: פירקא. ומנהגא דגברא נקיעא ואחיה: אמנקרונקא. נקיין: קפדי. ומכסין המיס שלא תפול בהן פסולת: עילויא חריפא. מין יין חוק ואין טעמו טוב ומתוק אלא כחושך ומתוק חחוקו אין נחש שותהו: דמלרי זיקי. מצקע ודוה מוחוקו: מר ינקא. רע ומר: חוליא מסוק. מחמת השמש צמון העננים ושזו לינו הגון: רב חמא מסני להו. להנך ג' ינות שינו שלהן לשבח: חד חריף מחמת לפלפין וסממניס הנמוזין זו: אפסינתין. אולישנ"א בלעז: מי צארג. משקה משוכח. בלארג לשון פרס משוכח כמו סוסיא בלארג צחלקט. וכולן אין נחש שותה מהן: קרינא. חליא מתוק: ובמקומו. במדינתו: חמר מדינה הוא. והנחשים רגילין בו: דאקריס. החמין ולא חומץ הגון: מכאן

הגהות הב"ח
(א) גבי אגילא ליה ההוא קיסתא: (ב) רש"י ד"ה דלרי ואמרי וכו' דמלרי זיקי. נ"צ וכו' הוא ציננות סוף פ"ק דף ז':
לעני רש"י
פרוש"ן. פיקוי. קוב"א. גיחה. מיכל גדול ויגול. אולישנ"א [אלוהישנ"א]. לננה.
מוסף רש"י
ראפרסמון. שמן אפרסמון (חולין ו.)

(א) נראה דל"ן יין מבושל ואלונתית של עובדי כוכבים אסורין אלונתית כברייתא וכו'. (ב) נראה דל"ל ופשטה מהא דר"ש בן זירוד אמר משום דריש לקיש וכו'. (ג) ד"ל אכלנט מווג ולא מווג שמי אך לא מסר נפשיה. (ד) נראה מזה דרכינו כי לו גי' אחת בכלל ולא בני דין וכו'.